

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/70/2016
Identifikačné číslo spisu: 5711206993
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5711206993.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu FANTASY ITALIA, s. r. o., Hodonín 1, Národní třída 3654/44, Česká republika, IČO: 255 24 488, zastúpeného advokátom JUDr. Zdenkom Bučekom, Kyjov, Jungmannova 1031/34, Česká republika, proti žalovanému Vladimír Urban, s miestom podnikania J. Palkoviča 10816, Martin, IČO: 17 852 242, zastúpenému advokátom JUDr. Tomášom Pukajom, Dolný Kubín, Samuela Nováka 1572, IČO: 42 389 933, o zaplatenie 5 905,66 eur s prísl., vedenej na Okresnom súde v Martine pod sp.zn. 17Cb/60/2011, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. decembra 2015, č. k. 14Cob/326/2014-375, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného o d m i e t a .
- II. Žalobca má právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd v Martine rozsudkom z 3. apríla 2014, č. k. 17Cb/60/2011-342 vyhovel žalobe a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 925,38 eur spolu so 6% úrokom z omeškania zo sumy 3 925,38 eur od 29. 06. 2011 do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Rozhodol tak s odôvodnením, že predmetom konania je nárok na zmluvnú pokutu, pre ktorú zákon vyžaduje písomnú formu. Súd objednávku z 19. 09. 2010 a objednávku zo 06. 09. 2010, čo je totožná objednávka z vyhodnocovania oprávnenosti nároku na zmluvnú pokutu, vylúčiť pre absenciu podpisu žalobcu na týchto objednávkach. Všetky ďalšie objednávky predložené v konaní ako žalobcom, tak žalovaným nevylúčil, lebo boli podpísané obidvomi zmluvnými stranami. Súd konštatoval, že išlo o objednávky vypísané na tlačive, ktoré vo svojej záverečnej dolnej časti obsahujú dojednania nasledujúceho textu: „Táto objednávka, ktorá je podpísaná predávajúcim a kupujúcim, má náležitosti riadnej kúpnej zmluvy. Kupujúci je povinný tovar prevziať, vykonať kontrolu a prípadné nedostatky okamžite nahlásiť predávajúcemu. Pri neprevzatí objednaného tovaru, môže predávajúci účtovať kupujúcemu 50% z celkovej čiastky objednávky. Predávajúci a kupujúci sa vzájomne dohodli na výške zmluvnej pokuty, ktorú je oprávnený účtovať predávajúci kupujúcemu vo výške 0,5% za každý deň omeškania z fakturovanej čiastky. S týmto dojednaním obe strany súhlasia“.

3. Z obsahu tohto textu súd ustálil, že účastníci zmluvného vzťahu si dojednali dva druhy sankcií pre dve rôzne porušenia zmluvných povinností. 1. sankcia bola dojednaná pre porušenie zmluvnej povinnosti, a to neprevzatie objednaného tovaru 2. sankcia bola dojednaná pre porušenie zmluvnej povinnosti, a to nezaplatenie fakturovanej čiastky včas (v prípade omeškania s platením kúpnej ceny).

4. Žalobca si uplatnil v konaní zmluvnú pokutu titulom neprevzatia objednaného tovaru. Súd uzavrel, že z textu vyplýva spôsob výpočtu zmluvnej pokuty tak, že predávajúci bude účtovať kupujúcemu (ako zmluvnú pokutu) 50% z celkovej čiastky objednaného, ale neprevzatého tovaru. Poukazom na ust. § 544 Občianskeho zákonníka konštatoval, že z textu objednávky jednoznačne vyplýva, že účastníci zmluvy si dohodli konkrétne porušenie zmluvnej povinnosti sankcionovať (zmluvnou pokutou), pričom došlo k určeniu spôsobu jej výpočtu. Zmluvná pokuta ako sankcia je špeciálnym zabezpečovacím právnym prostriedkom, ktorý nevyplýva priamo zo zákona, ale je preň potrebný právny úkon, teda dohoda účastníkov, pričom zákon vyžaduje pre túto dohodu písomnú formu. Pokiaľ ide o písomnú formu, súd má za to, že aj táto bola dodržaná, a to napriek námietkam žalovaného, že jeho podpis, ako aj podpis žalobcu sa nachádza nad týmito dojednaniaми po zmluvnej pokute. Súd napriek tomu, že podpisy sa nachádzajú nad týmito dojednaniaми vyhodnotil, že písomná forma bola dodržaná, pretože ako žalobca, tak žalovaný podpisovali jednu listinu s konkrétnym obsahom, ktorý pokiaľ ide o dojednania o zmluvnej pokute, bol dopredu daný. Žalovaný si ho mohol prečítať, naviac ako vyplynulo z výpovede samotného žalobcu, ako aj z výpovede svedkov, podrobne bol žalovaný oboznámený s tým, že sa jedná o dojednania o zmluvnej pokute, nemal voči tomuto výhrady, bol s tým uzrozumený a naviac samotný žalovaný na pojednávaní 25. 01. 2013 (číslo listu 236) sa vyjadril, že ustanovenia na objednávkach o 50% účtovanej ceny, alebo 0,5% za každý deň omeškania bral ako pokuty za porušenie niečoho. Už z tohto jeho samotného vyjadrenia je zrejmé, že chápal tieto ustanovenia ako sankciu, ako pokutu za porušenie niečoho, teda zmluvnej povinnosti. Napriek tejto vedomosti a s týmto uzrozumením, listinu, ktorá takéto dojednania obsahovala podpísal bez výhrad. Z toho súd vyhodnotil, že v danom prípade u objednávok, ktorú súd každú jednu ohodnotil ako samostatnú kúpnu zmluvu, uzavretú v písomnej forme, došlo k platnému uzavretiu dojednaní o zmluvnej pokute, rovnako v písomnej forme, ktorú vyžaduje zákon, s presnou špecifikáciou, na aké porušenie zmluvnej povinnosti sa uvedená sankcia vzťahuje a aj so spôsobom určenia jej výšky. Preto súd ustálil, že došlo k platnému dojednaniu o zmluvnej pokute a pristúpil k špecifikácii výpočtu tejto zmluvnej pokuty, ktorá bola predmetom tohto konania.

5. Pokiaľ ide o objednávku z 19. 09. 2010 súd ju považoval za samostatnú kúpnu zmluvu a z hľadiska vyúčtovania zmluvnej pokuty nebral do úvahy prvé štyri riadky, pretože tento tovar bol podľa vyjadrenia žalobcu predaný tretej osobe. Pokiaľ ide o piaty riadok celková suma 415,80 eur, od tejto sumy bol odrátaný tovar v hodnote 89,10 eur, ktorý bol predaný podľa vyjadrenia tretej osobe, a teda zostala relevantná pre výpočet zmluvnej pokuty z riadku číslo päť suma 326,70 eur. Pokiaľ ide o riadok číslo šesť, tak tovar v hodnote 21,78 eur bol predaný tretej osobe, relevantné pre výpočet zmluvnej pokuty zostala suma 43,59 eur. Pre výpočet zmluvnej pokuty u riadkov sedem a osem súd vychádzal z tam uvedenej ceny. U riadkov deväť a desať, tieto súd z hľadiska výpočtu zmluvnej pokuty nebral do úvahy z toho dôvodu, že kúpna cena tovaru je uvedená len na objednávke u žalobcu, nie však u žalovaného, teda súd mal za to, že nedošlo k dohode o kúpnej cene, keďže nemal túto cenu vypísanú, táto cena mu známa nebola, a teda ani nevedel vypočítať sankciu za neodbratie tovaru, tým neboli dané všetky parametre potrebné pre výpočet zmluvnej pokuty. Preto riadky deväť a desať súd nebral do úvahy. Ostatné riadky jedenásť a nasledujúce až do konca listu, tu vychádzal súd z ceny uvedenej v objednávke, pričom ešte odrátal sumu 3,50 eur, ktorá bola poskytnutá žalovanému ako zľava v zmysle vyjadrenia žalobcu. Potom celková cena po odrátaní vyššie uvedených súm predstavovala 4 641,61 eur, z toho 50% zmluvná pokuta pri objednávke z 19. 09. 2010 na čísle listu 131,132 predstavovala sumu 2 320,80 eur.

6. Ďalšia je objednávka z 19. 09. 2010, z objednávky je zrejmé, že žalovaný objednal tovar v jednotkovej cene v počte dva kusy, a to jeden veľkosti M a jeden veľkosti L. To znamená, že cenu v poslednom stĺpci vpravo, v riadku jedna je potrebné vynásobiť dvomi kusmi a potom súčet spolu s riadkami dva a

tri predstavuje sumu 141,55 eur, v riadku jedna, je uvedená suma 79,58 eur, teda suma jednotková 39,79 vynásobená počtom dva kusy, preto súd z hľadiska výpočtu zmluvnej pokuty pri tejto objednávke vychádzal z ceny 141,55 eur. Potom pri objednávke z 19. 09. 2010, čísla listov 133 a 134, 50% z ceny predstavuje zmluvnú pokutu vo výške 70,77 eur.

7. Ďalšou je objednávka z 19. 09. 2010 na čísle listu 135, k prvým trom riadkom súd konštatoval to isté, ako pri objednávkach na čísle listov 133 a 134, že obom účastníkom zmluvného vzťahu bolo zrejmé, že v poslednom stĺpci vpravo - riadky jedna, dva a tri je uvedená jednotková cena, pričom ako je zrejmé z kópie objednávky, ktorá zostala žalobcovi, ako aj z kópie objednávky, ktorá zostala žalovanému, každému z nich tento fakt bol známy, pretože vo vlastných poznámkach k tejto jednotkovej cene si uviedli cenu zodpovedajúcu počtu kusov, ktorý bol objednaný. Teda tu súd vychádzal v prvom riadku zo sumy 298,80 eur, v druhom riadku 142,20 eur, v treťom riadku 44,64 eur, čo celkom predstavuje sumu 476,64 eur. Štvrtý riadok je uvedená cena len na objednávke žalobcu, nie však na objednávke žalovaného, to znamená, že nedošlo k dohode o kúpnej cene za tento konkrétny druh tovaru, a teda žalovanému nebola známa výška zmluvnej pokuty a spôsob jej výpočtu u tohto konkrétneho tovaru, preto riadok štyri u tejto objednávky súd nebral do úvahy a vychádzal len z kúpnej ceny celkom 476,64 eur. Potom u objednávky z 19. 09. 2010 čísla listov 135 a 136, 50% z celkovej ceny predstavuje zmluvnú pokutu vo výške 238,32 eur.

8. Pri objednávke zo 06. 09. 2010 na číslach listov 145 a 146, rovnako ako v tých predchádzajúcich v poslednom stĺpci vpravo je uvedená cena jednotková, ktorú je potrebné vynásobiť počtom kusov objednaného tovaru, pričom potom jednotkové ceny vynásobené počtom objednaných kusov, ktoré vyplývajú zo stĺpcov jedna, dva, tri, štyri a päť, tak cena spolu zodpovedá stĺpcu číslo sedem, výpočtu, ako si ho vyrátal žalobca. Napríklad v prvých troch riadkoch jednotková cena je 34,22 eur, počet kusov v prvých troch riadkoch v stĺpoch jedna až päť je 27 kusov, potom cena celkom je 923,94 eur. Pri počte objednaných kusov, súd vychádzal pri stĺpcoch jedna až päť z počtu kusov, ktorá je na objednávke u žalobcu a u žalovaného rovnaká, pričom je zrejmé, že iným rukopisom, iným perom si žalovaný sám po tom, ako obdržal kópiu objednávky, upravoval počet kusov iným spôsobom, ako bolo dohodnuté. Keďže toto už nepodliehalo dohode medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, súd vychádzal z totožnosti prvotných záznamov v stĺpcoch jedna až päť, ktoré sú zhodné u žalobcu a žalovaného. Relevantné pre výpočet zmluvnej pokuty však boli iba riadky jedna až dvadsaťjedna, ktoré vlastne sú na objednávkach, ktorých kópiu mal žalobca aj žalovaný zhodné. Ďalšie riadky sa nachádzajú len u žalobcu, ktorý uviedol, že tieto riadky do objednávky dopísal na základe telefonátu pani Urbanovej. U týchto riadkov dvadsaťdva, až do konca objednávky nie je možné konštatovať, že bola dodržaná písomná forma jednak kúpnej zmluvy a v tejto časti aj dojednaní o zmluvnej pokute, preto súd za relevantné považoval len riadky jedna až dvadsaťjedna, ktorých súčet kúpnych cien (jednotková cena krát počet kusov objednaného tovaru), predstavuje sumu tak, ako si ju pôvodne aj samotný žalobca poznačil 2 590,97 eur. Potom u objednávky z 06. 09.2010, čísla listov 145 a 146, 50% ceny ako zmluvná pokuta predstavuje sumu 1 295,49 eur. Zostávajúce riadky z objednávky na čísle listu 145 a 146, riadky dvadsaťjedna a nasledujúce až do konca objednávky, ako aj objednávka na čísle listu 144, ktorá existuje len v jennom exemplári, je dôsledkom, ako vyplynulo z vyjadrenia žalobcu pani C., ktorá po telefóne objednávala tovar. Pre výpočet zmluvnej pokuty preto tieto sumy sú irelevantné, nebral ich súd do úvahy a navyše, ako vyplýva z písomného vyjadrenia žalobcu, tento tovar bol žalovaným aj zaplatený. Súčet jednotlivých zmluvných pokút za jednotlivé kúpne zmluvy, teda sumy 2 320,80 eur plus 70,77 eur plus 238,32 eur plus 1 295,49 eur predstavuje výšku zmluvnej pokuty 3 925,38 eur, na ktorú podľa názoru súdu žalobcovi vznikol nárok a túto sumu mu aj priznal. Vo zvyšnej časti istiny súd žalobu zamietol.

9. Ďalej uviedol, že pokiaľ ide o konštatovanie, či zo strany žalovaného došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti, na ktorú sa táto konkrétna zmluvná pokuta vzťahovala, v tomto z hľadiska dôkaznej situácie oproti prvotnému rozhodnutiu súdu prvého stupňa, nedošlo k žiadnej podstatnej zmene okolností. Súd konštatoval, že žalovaný uvedený objednaný tovar odmietol prevziať, vyplýva to jednak z rozsiahlej emailovej korešpondencie, jednak z výpovede žalobcu, ktorá korešponduje s výpoveďou svedkyne R.. Z e-mailovej korešpondencie tiež vyplynulo, že žalovaný mal snahu dosiahnuť zmenu dohodnutých

podmienok odberu tovaru, pokiaľ ide o druh odobratého tovaru a množstvo a formu úhrady. Súd toto vyhodnotil len ako snahu žalovaného vyhnúť sa skutočnému reálnemu odberu tovaru, ktorý žalovaný záväzne objednal.

10. K primeranosti výšky zmluvnej pokuty sa súd vyjadril, že nevidel dôvod využiť moderačné právo a zmluvnú pokutu znížiť vzhľadom k tomu, že túto považoval za primeranú, a to vzhľadom na vyššiu cenu objednaného tovaru, pretože išlo o značkový tovar, ako aj na špecifický spôsob predaja tohto tovaru, ktorý musel spĺňať špeciálne požiadavky výrobcov, ako aj vzhľadom na sezónnosť uvedeného tovaru, čo v podstate činilo uvedenú komoditu ťažšie obchodovateľnou na bežnom trhu. Navyiac, ak sa žalovaný domnieval, že uvedený tovar môže žalobca aj v súčasnej dobe predať a nie je dôvod požadovať takú vysokú zmluvnú pokutu, súd poznamenal, že až do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej žalobca bol pripravený uvedený tovar žalovanému dodať a odobratím tohto tovaru mohol žalovaný predísť práve sankcii spočívajúcej v zmluvnej pokute. Navyiac to bol práve žalobca, kto sa pokúsil nájsť náhradných odberateľov, čím v konečnom dôsledku znížil povinnosť žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu, pretože za tovar, ktorý sa žalobcovi podarilo predať iným odberateľom, zmluvnú pokutu neúčtoval. Teda, aj pokiaľ ide o výšku a primeranosť zmluvnej pokuty, súd túto považoval za preukázanú a primeranú.

11. Žalobca si účtoval úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúry, ktorou bola vyúčtovaná zmluvná pokuta. V tomto prípade však žalobca neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie doručenia faktúry žalovanému. Za výzvu na zaplatenie zmluvnej pokuty súd teda považoval okamih, keď bol žalovanému doručený súdom návrh, v ktorom bola zmluvná pokuta uplatnená žalobou. Keďže žalovaný prevzal súdnu zásielku 27. 06. 2011, dňom nasledujúcim mohol plniť, a teda podľa názoru súdu sa do omeškania dostal najskôr 29. 06. 2011, preto od tohto dátumu súd žalobcovi priznal úroky z omeškania z priznanej istiny 3 925,38 eur, a to vo výške 6% ročne z dlžnej sumy. V zostávajúcej časti týkajúcej sa úrokov z omeškania od 05. 05.2011 do 28. 06. 2011 a u úrokov z omeškania zo sumy prevyšujúcej súdom priznanú sumu 3 925,28 eur súd žalobu zamietol.

12. Na odvolanie žalovaného, ktoré podal v časti o zaplatenie 3 925,38 eur s príslušenstvom, vec prejednal Krajský súd v Žiline ako súd odvolací a po preskúmaní napadnutého rozsudku rozhodol rozsudkom zo 17. decembra 2015, č. k. 14Cob326/2014-375 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil s tým, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie.

13. V odôvodnení rozhodnutia zdôraznil vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie a ďalej uviedol, že zo sumára dôkazov, produkovaných žalobcom bola spoľahlivo a dostatočne preukázaná dôvodnosť žaloby v časti o zaplatenie sumy 3 925,38 eur s prísl. Poukázal na ustanovenie § 545 Občianskeho zákonníka, ktoré vyžaduje pre platné dojednanie zmluvnej pokuty, okrem písomnej formy, vymedzenie zmluvnej povinnosti, ktorá má byť takto zabezpečená a jednoznačnú dohodu o výške zmluvnej pokuty, resp. spôsobu jej určenia. Ďalej uviedol, že pokiaľ žalovaný v rámci podaného odvolania argumentoval, že formulovaná zmluvná pokuta teda jej „text dostatočne určitý“ nie je, a že z textu nie je možné jednoznačne určiť spôsob určenia výšky zmluvnej pokuty, tak krajský súd považuje za podstatné zdôrazniť, že sa s touto argumentáciou žalovaného nemohol stotožniť, dohodnuté znenie zmluvnej pokuty je dostatočne určité, pričom sa poukazuje na zodpovedajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu cez úpravu v § 219 ods. 2 O. s. p. a tiež sa potom zdôrazňujú konštatovania okresného súdu, že sa žalovaný na pojednávaní dňa 25. 01. 2013 (č. l. 236 spisu) vyjadril, že ustanovenia na objednávkach o 50% účtovanej ceny, alebo 0,5% za každý deň omeškania bral ako pokuty za porušenie niečoho. Už z tohto jeho samotného vyjadrenia bolo podľa súdov oboch stupňov zrejmé, že chápal tieto ustanovenia ako sankciu, ako pokutu za porušenie niečoho, teda zmluvnej povinnosti a napriek tejto vedomosti a s týmto uzročením, listinu, ktorá takéto dojednania obsahovala, podpísal bez výhrad. Prijatý záver krajského súdu podporne dotvrdzuje i uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. 10. 2009, sp. zn. 2MOBdo/3/2009, v zmysle ktorého „Zmluvná pokuta je dohodnutá peňažná čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, ku ktorej sa zaviazal, a to bez ohľadu na to, či porušením povinnosti, vznikla veriteľovi škoda. Zmluvnou pokutou možno vylúčiť spory o náhradu škody, ktoré by inak mohli vzniknúť. Pokutu možno dohodnúť

tak pre prípad nesplnenia zmluvnej povinnosti vôbec, ako aj pre prípad porušenia akejkoľvek inej zmluvnej povinnosti. Prítom nie je rozhodujúce, ako zmluvné strany označia svoju dohodu, prípadne, či použijú priamo termín „zmluvná pokuta“, ale rozhodujúci je obsah ich dohody. Dohodou o zmluvnej pokute možno zaistiť splnenie určitej zmluvnej povinnosti, vyplývajúce z akejkoľvek zmluvy, dokonca aj zo zmluvy inomínatnej, pravda, pokiaľ to jej charakter pripúšťa. Dohoda o zmluvnej pokute, ako zaisťovací prostriedok, je závislá na existencii hlavného záväzku, ktorý je zmluvnou pokutou zabezpečený. "

14. K odvolacej námietke žalovaného o nedodržaní písomnej formy dohody o zmluvnej pokute, ktorú žalovaný odvodzoval od toho, že . . . Na tlačive objednávky žalobcu sa dojednanie zmluvnej pokuty nachádza úplne v spodnej časti pod bodom 3, ktorého text končí: „S týmto ujednaním obidve strany súhlasia „Teda podľa horeuvedeného mali účastníci konania pripojiť svoje podpisy pod tento text. Keďže svoje podpisy pod tento text nepripojili, nebola zmluvná pokuta dojednaná zákonom stanovenou písomnou formou“, odvolací súd uviedol, že po dôslednom oboznámení sa so záväznými objednávkami uvedenie podpisu v pravom dolnom rohu tak, ako vyplývalo z predmetných listinných dôkazov, nebolo v rozpore so závermi, na ktoré poukázal žalovaný v odvolaní a ktoré citoval z odbornej literatúry, potom je možné konštatovať, že uvedený podpis bol v orámovanej, ohraničenej, teda uzavretej časti objednávok a bolo nepochybné, že vyjadruje súhlas so skutočnosťami uvádzanými v tejto ohraničenej časti písomného vyhotovenia. Po oboznámení sa s uvedenými namietanými skutočnosťami, vo väzbe na jednotlivé listinné dôkazy, s dôrazom na formuláciu a rozsah odvolacej námietky, ktorou bol odvolací súd viazaný, odvolací súd konštatoval, že nebol dôvod na odklon od záverov súdu prvej inštancie. Z predmetných listinných dôkazov vyplývalo, že uvedené listinné dôkazy boli podpísané tak žalovaným, ako i samotným žalobcom. Zdôraznil, že uvedená zmluvná pokuta bola dojednaná na listinách vyhotovených žalobcom, ktorý ich i podpísal, ktorú skutočnosť žalovaný osobitne nenamietal, nespochybnil, namietal len umiestnenie uvedených podpisov. Z predmetných listinných dôkazov vyplynulo, že v pravom dolnom rohu je podpis žalovaného a za žalobcu je podpis, ktorý žalovaný osobitne nespochybnil, teda, že uvedené objednávky podpísala osoba oprávnená konať za žalobcu. Uvedené listinné dôkazy sú ohraničené rámom a podpis za žalobcu je uvedený v „kolónke“ vybavuje, čiže bolo zrejmé, že osoba konajúca za žalobcu uvedenú predtlač podpísala a následne ju podpísal i samotný žalovaný, ku ktorej skutočnosti pristupujú následne i ďalšie vyhodnotenia, vyplývajúce z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorými sa odvolací súd cez úpravu v § 219 ods. 2 O. s. p. stotožnil. Krajský súd má za to, že samotnými podpismi na predmetnej listine bola splnená funkcia podpisu, bol preukázaný pôvod, identita samotných dokumentov, úmysel (vôľa) tak žalobcu, ako i žalovaného vo vzťahu k týmto dokumentom, k čomu pristupuje i výpoveď žalovaného na pojednávaní dňa 25. 01. 2013 (č. l. 236 spisu), že ustanovenia na objednávkach o 50% účtovanej ceny, alebo 0,5% za každý deň omeškania, bral ako pokuty za porušenie niečoho. Krajský súd k uvedenému záveru dospel i s prihliadnutím na skutočnosť, že žalovaný v konaní osobitne nespochybnil podpis osoby konajúcej za žalobcu a samozrejme vo väzbe na odvolacie dôvody žalovaného, ktorými bol krajský súd cez úpravu v § 212 ods. 1 O. s. p. viazaný. Pokiaľ žalovaný spochybnil umiestnenie uvedených podpisov s poukazom na odbornú literatúru, s ktorou sa krajský súd dôsledne oboznámil, tak je zrejmé, že bola tu naplnená ďalšia podmienka vzťahujúca sa k písomnostiam, ktorú nebolo možné prehliadnúť v rovine vyhodnotenia záväznosti predmetných podpisov, a to že listina o písomnom právnom úkone sa podpísala až po tom, čo bol jej text napísaný.

15. Krajský súd konštatoval, že napadnutý rozsudok okresného súdu v rovine odôvodnenia je koherentný so zákonnou úpravou a je z neho zrejmé, že okresný súd poskytol odpoveď na všetky kľúčové otázky sporu. Na základe odvolacích dôvodov žalovaného nebolo krajským súdom zistené, že by boli dané podmienky pre zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu, ani pre jeho zmenu, preto vychádzal z presvedčivých logických záverov okresného súdu vyjadrených v napadnutom rozsudku okresného súdu, ktorý bol vo vyvolanom odvolacom konaní potvrdený ako vo výroku vecne správne rozhodnutie podľa § 219 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 219 ods. 2 O. s. p.

16. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

Prípustnosť dovolania odôvodil z ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

17. K odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa dovolateľa dôjsť tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie sú nepreskúmateľné, lebo ani v jednom rozhodnutí sa súdy nevysporiadali so zásadnými otázkami, ktoré boli nevyhnutné pre spravodlivé rozhodnutie vo veci.

18. Ďalej podľa dovolateľa žalobca v konaní nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval odoslanie objednaného tovaru na dobierku, ako podmienku na vznik nároku na zmluvnú pokutu. Žalovaný tvrdí, že nárok na zmluvnú pokutu žalobcovi nikdy nevznikol a žalovanému zostala nezodpovedaná otázka, ako ho mohol súd zaviazať na zaplatenie zmluvnej pokuty bez toho, aby bol nárok preukázaný, lebo v konaní nebolo vôbec preukázané, že by žalobca poslal objednaný tovar na dobierku. Uvedený postup súdov oboch stupňov hodnotí ako postup v rozpore s ustálenou súdnou praxou slovenských súdov a Európskeho súdu. Opomenutie zaoberať sa podstatnými argumentmi, alebo zjavne svojvoľné zaoberanie sa takýmito argumentmi, je nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu.

13. Tým, že sa súdy oboch stupňov s námietkami žalovaného vôbec nezaoberali, mali porušiť žalovanému právo na spravodlivý súdny proces. Tvrdí, že nemal žiadny záujem byť viazaný akýmkoľvek ustanoveniami, ktoré boli vopred v zadanom znení, bez možnosti úpravy. Svoj prejav vôle jednoznačne uviedol žalobcovi za účasti svedkov a podrobne opísal vo vyjadrení z 15. 11. 2011, s ktorým sa súdy vôbec nezaoberali. Svoju vôľu prejavil aj tým, že podpísal iba text nachádzajúci sa nad jeho podpisom. V žiadnom prípade nemal záujem byť viazaný zmluvnými pokutami.

14. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas a riadne zastúpený dovolateľ, bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) predovšetkým skúmal, či je proti napadnutému rozhodnutiu prípustný tento mimoriadny opravný prostriedok.

16. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p., ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C. s. p., právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, (t. j. za účinnosti O. s. p.) dovolací súd postupoval v zmysle ust. § 470 ods. 2 C. s. p. a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ust. § 236, § 237 a § 238 O. s. p. (v znení v čase podania dovolania).

17. Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

18. Keďže v prejednávanej veci je dovolanie napadnuté rozsudkom odvolacieho súdu, podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku upravujú ustanovenia § 238 O. s. p.

19. Dovolanie je zásadne prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.). Prípustnosť dovolania žalovaného z uvedených ustanovení nevyplýva. Žalovaným je napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v ustanovení § 238 O. s. p.

20. Dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodnil tým, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, lebo súd prvej inštancie a odvolací súd sa jeho argumentáciou nezaoberali, hoci tieto argumenty boli podstatné, čo je nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu. Rozhodnutia súdov oboch stupňov sú nedostatočne odôvodnené a tým nepreskúmateľné.

21. V zmysle ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. je dovolací súd povinný prihliadať vždy na procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Preto sa dovolací súd neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie je prípustné podľa § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. Toto zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne v ňom vymenované. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak: a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Iné procesné vady konania alebo nesprávnosti rozhodovania, i keby k nim v konaní došlo, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Je potrebné zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení. Rozhodujúci je záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

22. Existencia väd v zmysle § 237 písm. a/, b/,c/, d/, e/ a g/ O. s. p. nebola v dovolaní namietaná a v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného z týchto dôvodov preto nie je daná. Z vymenovaných procesných väd je v dovolaní namietaná vada konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., t. j., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred ním.

24. Z obsahu dovolania žalovaného vyplýva, že v konaní sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či žalovanému bola odňatá možnosť konať pred súdom.

25. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. treba rozumieť procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu v občianskom súdnom konaní priznáva Občiansky súdny poriadok. Musí ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak mohol účastník pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Nie je pritom rozhodujúce, či bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom postupom odvolacieho súdu alebo v dôsledku postupu súdu prvého stupňa a odvolací súd v tomto smere neurobil nápravu. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá predchádzala rozhodnutiu, ale aj samotným rozhodnutím.

26. Dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodnil tým, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa nezaoberali jeho námietkami vznesenými v konaní, pokiaľ ide o nepreukázanie odoslania tovaru žalobcom žalovanému, ako jednej z podmienok vzniku nároku na zmluvnú pokutu a pokiaľ ide o namietanú neplatnosť dohody o zmluvnej pokute.

27. Je potrebné zdôrazniť, že odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal zo skutočností zistených súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie rozsudok riadne odôvodnil a odvolací súd spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie v rozhodnutiach reagovali na všetky podstatné argumenty žalobcov a žalovaného. Odvolací súd sa podrobne vysporiadal so zmluvným vzťahom medzi účastníkmi konania, dohodou o zmluvnej pokute a jej výškou.

28. Uvedené zdôvodnenie rozhodnutia odvolacím súdom považuje dovolací súd za dostatočné a

vyčerpávajúce. Dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 329/04, podľa ktorého súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky, alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.

29. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu netrpí vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O. s. p.

30. Keďže v prejednávanej veci dovolanie nie je prípustné podľa § 238 O. s. p. a dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté niektorou z uvedených väd, dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O. s. p. prípustné nie je.

31. So zreteľom na vyššie uvedené preto dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.